

1. lekce

AZBUKA

- 33 písmen → 21 souhlásek, 10 samohlásek + měkký a tvrdý znak
- Obsahuje několik písmen, která v latinské abecedě zcela chybí
- Některá písmena azbuky mají shodnou grafickou podobu (ruská písmena К, О, Т, А aj. odpovídající českým písmenům К, О, Т, А aj.)
- Některá písmena jsou odlišná (ruská písmena Р, С, В aj. odpovídající českým písmenům R, S, V aj.)

**Аа Бб Вв Гг Дд Ее Ёё Жж Зз Ии Йй Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу
Фф Хх Цц Чч Шш Щщ Ъ ъ Ыы Ь ь Ээ Юю Яя**

Srovnejte azbuku s českou abecedou:

A a	А а	Ch ch	Х х	S s	С с	–	Ё ё
B b	Б б	I i	И и	Š š	Ш ш	–	Щ щ
C c	Ц ц	J j	Й й	T t	Т т	–	Ъ ъ
Č č	Ч ч	K k	К к	U u	У у	–	Ь ь
D d	Д д	L l	Л л	V v	В в	–	Ю ю
E e	Э э	M m	М м	W w	–	–	Я я
Ě ě	Е е	N n	Н н	X x	–		
F f	Ф ф	O o	О о	Y y	Ы ы		
G g	Г г	P p	П п	Z z	З з		
H h	–	R r	Р р	Ž ž	Ж ж		

2. Písmena azbuky

Základní dělení azbuky s výslovností jednotlivých písmen (symbol ['] označuje **měkkost** souhlásek):

a) samohlásky

běžné:	а	э	и	ы	о	у
	[a]	[e]	[i]	[y]	[o]	[u]
tzv. jotované:	е	ё	ю	я		
	[je/e]	[jo/o]	[ju/u]	[ja/a]		

b) souhlásky

б	в	г	д	ж	з	й	к	л	м	
[b]	[v]	[g]	[d]	[ž]	[z]	[j]	[k]	[l]	[m]	
н	п	р	с	т	ф	х	ц	ч	ш	щ
[n]	[p]	[r]	[s]	[t]	[f]	[ch]	[c]	[č']	[š]	[šč']

c) měkký a tvrdý znak

měkký znak **ь**

tvrdý znak **ъ**

RUSKÝ SLOVNÍ PŘÍZVUK

- V češtině je slovní přízvuk stálý, na první slabice slova
- V ruštině je slovní přízvuk pohyblivý, může být na kterékoliv slabice slova
- V ruských textech se přízvučky běžně neoznačují
- Přízvučky se označují ve studijních textech (čárkou nad přízvučnou samohláskou)
- Přízvuk slouží ke správné výslovnosti a rozlišování gramatických tvarů
- Přízvučky budou uváděny u všech slov a je nutné si je osvojit!
- U jednoslabičných slov se přízvuk neoznačuje
- Samohláska *ë* je vždy přízvučná!
- V ruštině nejsou dlouhé a krátké samohlásky
- Ruský přízvuk není česká délka!

Přízvuk:

a) na 1. slabice

парк – сад – клуб – брат – ёж – лето – мама – Анна – берег – город – книга – минус
– Прага – чёрный – ёлка

b) na 2. slabice

идý – ногá – перó – рукá – лимón – огóнь – потóm – Парíж – Москвá – сестрá – весёльпй

c) на 3. slabice

борода – голова – анекдот – водопад – пирожок – человек – чемодан – написать
– журналист – дорогой

d) на 4. slabice

изображение – образование – температура – эксперимент – обсерватория
– характеристика – литература

4. Rozdělení souhlásek na měkké a tvrdé

a) jen měkké: й, ч, ш

b) jen tvrdé: ж, ш, ц

c) ostatní souhlásky mohou být tvrdé i měkké

б – б (бал – бес), **в – в** (вас – вес), **г – г** (гам – герб), **д – д** (дар – дед), **з – з** (зонт – зев),
к – к (как – кит), **л – л** (лоб – лист), **м – м** (март – мел), **н – н** (нам – ним), **п – п** (пол – пир),
р – р (рот – рис), **с – с** (сыр – сев), **т – т** (тот – тем), **ф – ф** (фас – фен), **х – х** (хор – хит);

Pomůcka: Ruské samohlásky **А, Э, О, У, Ы** označují tvrdou výslovnost předcházející souhlásky (бал, мэр, тот, дул, сыр). Písmena **Е, Ё, Ю, Я, И, Ъ** označují měkkou výslovnost předcházející souhlásky (бес, тѣтя, рѳомка, дѳядя, Нѳина, дѳать).

Sloveso BÝT v ruštině v přítomném čase

Э́то он.	То je он.
Вот наш кот.	Tady je náš kocour.
Ма́ма там.	Maminka je tam.
Там Макси́м.	Tam je Maxim.
Вот мой друг.	То je můj kamarád.

Где па́па?	Kde je tatínek?
Кто э́то?	Kdo je to?
Что э́то?	Co je to?
Кто вы?	Kdo jste ?

Všimněte si, že chybějící tvar slovesa být v přítomném čase může být nahrazen **pomlčkou**:

Мой брат Ива́н – друг Макси́ма.	Můj bratr Ivan je Maximův kamarád.
Э́то мы – Попóвы.	To jsme my, Popovovi.
Матрóскин – кот А́нны.	Matroskin je kocour Anny.

Э́то он.
 Э́то наш па́па.
 Наш па́па Ви́ктор.

Э́то она́.
 Э́то на́ша ма́ма.
 На́ша ма́ма Ле́на.

Э́то он.
 Э́то мой бра́т.
 Мой бра́т Ива́н.

Э́то я.
 Я сестра́.
 Я А́нна.

Вот он.
 Э́то наш кот.
 Наш кот Ма́трóскин.

Вот он.
 Э́то мой дру́г.
 Мой дру́г Ма́ксим.

Вот мы.
 Мы Попо́вы.

5. Tvořte věty podle vzoru:

Кто э́то (Ви́ктор)? – Э́то па́па.

1. Кто э́то (А́нна)?
2. Кто э́то (Ма́трóскин)?
3. Кто э́то (Ле́на)?
4. Кто э́то (Ма́ксим)?

6. Přeložte:

1. To je máma. 2. Kdo je Maxim? 3. To jsou Popovovi. 4. Kdo jste? 5. To je moje sestra Anna.
6. Tady je můj táta. 7. Kdo je to? 8. To je můj bratr Ivan. 9. Tady je náš kocour. 10. To je můj kamarád.

7. Jednoduchými větami představte svoji rodinu nebo rodinu svých přátel.

ZÁKLADNÍ DIALOG, ZDVOŘILOSTNÍ FRÁZE

Как у тебя дела?	Jak se máš?
Как у вас дела?	Jak se máte?
Как дела?	Jak se máš/máte? Jak to jde? Jak je?
У меня всё хорошо.	Mám se dobře.
Так себе.	Ujde to.
У Виктора дела хорошо.	Viktor se má dobře.
У меня всё нормально.	Všechno je v pořádku.
У меня всё плохо.	Mám se špatně.
У меня дела отлично, как обычно.	Mám se skvěle, jako obvykle.
У меня тоже не очень хорошо.	Také se nemám nic moc.
У меня всё отлично.	Daří se mi skvěle. Mám se výborně.
У Ивана большая семья.	Ivan má velkou rodinu.
Доброе утро.	Dobré ráno.
С добрым утром.	Dobré ráno.
Добрый вечер.	Dobrý večer.
Пока.	Ahoj. <i>(při loučení)</i>
Какая красивая!	Jak je ale hezká! Ta je ale nádherná!

Как у тебя дела?

Přečtete si následující dialogy, poté si je poslechněte na nahrávce:

039 L02_A02

I.

Анна с Максимом в парке. Максим – друг Анны. Анна русская, она из России. Максим украинец, он с Украины.

М: Привёт, Анна! Как дела?

А: Максим! Это ты? Привёт! У меня всё хорошо. А у тебя?

М: У меня тоже всё отлично. Вот моя новая собака.

А: Какая красивая! Как зовут твою собаку?

М: Собаку зовут Жучка. А где твой кот Матроскин?

А: Матроскин дома. Он там с Иваном.

II.

Виктор с Борисом на улице. Борис – знакомый Виктора. Борис из Москвы. Сестра Бориса в Праге.

- В: Привёт, Борис! Как у тебя дела?
Б: Привёт, Виктор! Так себе. А у тебя?
В: Ну, хорошо. А как сестра?
Б: Всё нормально. Она в Праге.
В: Привёт от меня!
Б: Спасибо. Пока!
В: Пока!

Раматуйте:**КАК У ТЕБЯ/ВАС ДЕЛА?**

Jak se máš/máte?

1. Přečtěte si následující krátké dialogy a zapamatujte si možné odpovědi na otázku *Как дела?*:

- a) Здравствуй! Как дела? Здравствуй! Всё отлично. А у тебя?
У меня всё хорошо.
- б) Добрый день! Как у вас дела? Здравствуйте! У меня дела отлично, как обычно. А у вас?
Так себе.
- в) Привёт, Маша? Как у тебя дела? Привёт, Костя! У меня всё плохо. А у тебя?
У меня тоже не очень хорошо.

Konverzační aktivita – dialogy ve dvojicích.